

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea
proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și
organelor procuraturii

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii a fost elaborat de către Ministerul Justiției.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect a fost elaborat în vederea implementării planului Guvernului pentru 100 de zile.

În acest sens, reieșind din Conceptul privind reformarea Curții Supreme de Justiție, Guvernul își propune de a reduce competențele Curții Supreme de Justiție, iar aceasta determină în mod inevitabil și reducerea numărului de judecători.

Pornind de la scopul pe care-l are o instanță supremă într-un stat, Curtea Supremă de Justiție trebuie să urmeze același obiectiv: să asigure sistemul judecătoresc cu o jurisprudență constantă și să se axeze în cea mai mare parte pe remedierea discrepanțelor din practica judecătorească, să creeze practici noi și să-și revizuiască practica învechită. Or, într-o țară fără tradiții de justiție uniformă și independentă, uniformizarea practicii judecătorești practic nu poate fi atinsă cu o instanță judecătorească supremă numeroasă. Mai mult, un număr mare de judecători ai instanței supreme sporește riscul de influențare al judecătorilor ei și încetinește procesul de transformare al justiției. În același timp, numărul mare de complete de judecată creează o jurisprudență neuniformă și de cele mai multe ori nu oferă o practică judecătorească uniformă care să asigure previzibilitate și siguranță mediului de afaceri și publicului că vor fi protejați în caz de abuz. Or, rolul primordial al oricărei instanțe judecătorești supreme este uniformizarea practicii judecătorești.

Din acest considerente proiectul are drept scop reformarea competenței Curții Supreme de Justiție care va include transformarea Curții Supreme de Justiție într-o instanță de casație, ceea ce va genera și reducerea numărului de judecători.

Avînd în vedere că la momentul actual în Curtea Supremă de Justiție sunt prevăzute 33 de posturi de judecător, reformarea Curții va implica și reducerea numărului judecătorilor de pînă la 17, iar selectarea judecătorilor care vor continua activitatea la Curtea Supremă de Justiție se va face de către o Comisie formată ad-hoc, în baza unei proceduri transparente, care să includă participarea societății civile și a experților internaționali în baza unor criterii obiective care să asigure selectarea celor mai buni candidați și care corespund unor standarde minime de profesionalism și integritate.

Astfel, numărul de 17 posturi de judecător la Curtea Supremă de Justiție care vor exista după reformare, se datorează faptului că într-o instanță de casație raportul procentual constituie 3-5% din numărul total de posturi de judecători, date ce se desprind din Studiul nr. 26 efectuat de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției. În vederea asigurării drepturilor constituționale ale judecătorilor actuali din Curtea

Supremă de Justiție care nu vor promova evaluarea, li se va propune transferul, în alte funcții vacante de judecător din instanțele inferioare fără a desfășura un concurs. În aceste circumstanțe este asigurat că normele constituționale cu privire la independența judecătorilor sunt respectate.

În ceea ce privește inamovibilitatea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, subliniem că, Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei Rec.(2010)12 din 17 noiembrie 2010 cu privire la independența, eficiența și responsabilitățile judecătorilor prevede: „50. [...] Unei numiri permanente nu i se poate pune capăt decât în cazurile de încălcare gravă a reglementărilor de natură disciplinară sau penală stabilite prin lege, sau în cazul în care judecătorul nu mai poate exercita atribuțiile judiciare. 52. [...] Judecătorii nu pot fi numiți sau schimbați într-o altă funcție judiciară fără consimțământul lor, cu excepția cazurilor în care se aplică sancțiuni disciplinare sau de reformare a organizării sistemului judiciar.”

În același timp, pct.3.4 din Carta Europeană privind statutul judecătorilor, adoptată la Strasbourg în 1998, prevede că: „Judecătorii în funcție din cadrul unei instanțe nu pot face obiectul unei noi numiri sau al unei noi repartizări, nici chiar al unei promovări, fără să-și fi dat acordul”.

Totodată, cuprinde următoarele excepții:

„- în cazul în care mutarea a fost prevăzută cu titlu de sancțiune disciplinară și a fost pronunțată;

- în cazul unei modificări legale a organizării judiciare;

- în cazul încadrării temporare, pentru a ajuta o instanță învecinată, când durata maximă a acestei încadrări este strict limitată prin statut...”

Proiecte similare cu privire la evaluarea extraordinară a judecătorilor și procurorilor nu reprezintă o noutate pe plan internațional. Spre exemplu, în Albania prin Legea nr. 84/2016 privind reevaluarea judecătorilor și procurorilor în republica Albania (*Law no.84/2016 on the transitional re-evaluation of judges and prosecutors in the Republic of Albania*) au fost evaluat întreg sistemul judecătoresc, inclusiv judecătorii Curții Constituționale.

În Republica Ucraina au fost evaluați judecătorii și procurorii, procesul desfășurându-se în 2 etape: evaluarea integrității și – evaluare performanțelor profesionale și a eticii profesionale.

Drept exemple de reevaluare a judecătorilor și procurorilor putem menționa și state precum Ungaria, Cehia, Serbia, Croația, Lituania, Cipru etc.

Proiectul de lege a fost elaborat ca urmare a analizei și studierii celor mai bune practici care s-au dovedit a fi eficiente în sporirea încrederii în actul de justiție și ca în sistemul judecătoresc să activeze persoane a căror integritate și profesionalism să corespundă standardelor recomandate de mecanismele internaționale.

Luînd în considerare recomandările naționale și internaționale, precum și practica altor state ce se referă la optimizarea instanțelor judecătorești, prin intermediul prezentului proiect se propune atingerea următoarelor obiective:

- consolidarea capacităților instituționale ale instanței supreme și procuraturii anticorupție;

- consolidarea independenței sistemului judecătoresc prin asigurarea uniformizării practicii judiciare;

- îmbunătățirea calității actului de justiție și sporirea eficienței instanțelor

judecătorești;

- restabilirea încrederii societății civile în actul de justiție;
- consolidarea capacităților Procuraturii Anticorupție astfel încât aceasta să se concentreze pe cauze de corupție mare.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului dat se propune o reorganizare a Curții Supreme de Justiție prin modificarea competențelor și reducerea numărului judecătorilor acesteia de la 33 pînă la 17 începînd cu data de 01 ianuarie 2020 (art. 1).

I. Comisia pentru selectarea judecătorilor la Curtea Supremă de Justiție

În vederea identificării judecătorilor care vor activa în Curtea Supremă de Justiție după reorganizare, se preconizează o evaluare a judecătorilor actuali, inclusiv cei suspendați din funcție sau aflați în concediu, în baza a trei criterii: integritate și stil de viață, activitate profesională în ultimii 10 ani și calitățile personale relevante pentru funcția de judecător.

Proiectul stabilește că evaluarea judecătorilor se va realiza de către o Comisie de evaluare independentă. Caracterul independent al acesteia urmează a fi asigurat de faptul că ea nu va fi una din formele instituționalizate existente la moment pentru evaluarea judecătorilor, ci va fi constituită ad-hoc anume pentru scopul de a evalua și selecta judecătorii care vor activa la Curtea Supremă de Justiție începînd cu 1 ianuarie 2020. Proiectul interzice expres orice imixtiune în activitatea și procesul de luare a deciziilor Comisiei de evaluare. În acest sens, membrii Comisiei, dar și secretariatul acesteia vor avea obligația de a respecta prevederile art. 12 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și să raporteze Comisiei de evaluare orice încercare de influențare a sa. Colegiul de evaluare va soluționa conflictele de interese a membrilor săi în baza aceluiași art. 12 din Legea nr. 133/2016, precum și va decide asupra recuzărilor formulate împotriva membrilor acesteia.

Pentru asigurarea caracterului cît mai reprezentativ al Comisiei date, s-a stabilit că aceasta va fi formată din 20 de membri, desemnați de către Parlament, Guvern, Președinte, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Platforma Națională din Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic (care vor desemna fiecare cîte 4 membri) și ministrul justiției (care va desemna 6 membri din rîndul unor experți străini, în baza propunerilor primite de la organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției). Totodată, prin intermediul proiectului, au fost stabilite condițiile minime care trebuie îndeplinite de persoanele care urmează a fi desemnate în calitate de membri ai Comisiei (art. 3 alin. (2), (3) și (4) din proiect).

În vederea realizării unei evaluări a judecătorilor cît mai comprehensive și profesionale, în cuprinsul art. 3 alin. (5) se prevede posibilitatea antrenării unor specialiști din domeniile pe care membrii Comisiei le consideră necesare pentru evaluare, care vor participa la evaluare fără însă a avea drept de vot.

Dat fiind termenul restrîns pînă la expirarea căruia se dorește reorganizarea Curții Supreme de Justiție, proiectul stabilește corespunzător un șir de termeni restrînși (de 15 zile) pentru realizarea unor acțiuni ca desemnarea membrilor Comisiei de către autoritățile competente, începerea lucrărilor Comisiei, desemnarea supleantilor în cazul survenirii vacanței unui loc de membru în Comisie.

Este important de precizat că, Comisiei de evaluare își începe activitatea la desemnarea a cel puțin 14 membri, iar activitatea membrilor va fi retribuită cu un salariul de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.

Structural, Comisia va fi împărțită în două colegii, una condusă de președintele Comisiei, iar cealaltă condusă de către vicepreședintele Comisiei. Colegiul urmează a fi constituit în așa fel încât să se asigure participarea membrilor desemnați de către fiecare din autoritățile competente în cadrul acestuia. Fiecare din judecătorii Curții Supreme de Justiție urmează a fi evaluat de către unul din aceste colegii (art. 4).

În același timp, proiectul previzualizează că calitatea de membru al Comisiei de evaluare poate fi revocată de către Comisia de evaluare în situația în care acțiunile sau comportamentul membrului său perturbază serios activitatea sau afectează serios reputația Comisiei.

Un aspect important al proiectului este că membrilor Comisiei li se va asigura protecție de stat la solicitare.

II. Procedura de evaluare a judecătorilor Curții Supreme de Justiție și contestarea rezultatelor acesteia

Prin intermediul proiectului se stabilește principial că în exercitarea atribuțiilor sale Comisia de evaluare are acces la orice sursă de informație și poate întreprinde orice măsuri pentru acumularea și verificarea informației. În vederea asigurării acestui drept, Comisia va putea accesa gratuit și necondiționat Sistemele informaționale automatizate aflate în gestiunea Autorității Naționale de Integritate (e-declarație și e-integritate), Serviciului Fiscal de Stat, Ministerului Afacerilor Interne (SIAS „Registrul de evidență al contravențiilor”, SIAS al Poliției de Frontieră), Agenției Serviciilor Publice (SIAS „Registrul de stat al populației”, SIAS „Registrul de stat al unităților de transport”, SIAS „Cadastrul bunurilor imobile”), Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, SRS Femida (art. 5 alin. (3)). Totodată, orice autoritate publică este obligată se pună la dispoziția Comisiei de evaluare orice informație solicitată orice informație solicitată în cel mult 7 zile.

Alături de informațiile furnizate de instituțiile de stat, colegiul care evaluează judecătorul poate solicita și de la acesta informații/explicații cu privire la orice aspect supus evaluării. Astfel, în sarcina persoanei evaluate intră obligația de a prezenta informații care să înlăture suspiciunile Comisiei cu privire la integritate și stilul de viață. Totodată, nu este prohibită nici colectarea informației de la alte persoane, care pot furniza date relevante pentru Comisie (unica condiție fiind ca acestea să nu fie anonime sau să constituie secrete de stat).

Un aspect important în cadrul verificării integrității și a stilului de viață este că Comisia de evaluare poate acumula și verifica informații despre averea sau bunurile folosite de cel supus evaluării, indiferent de locul aflării acestora sau poate verifica averea persoanelor apropiate, în sensul Legii nr. 133/2016, precum și a altor persoane care au oferit beneficii persoanei evaluate.

Urmare a colectării informației relevante pentru evaluare, fiecare judecător, prezintă orice informații în apărarea poziției sale și urmează a fi invitat pentru a fi audiat în ședință publică de către colegiul de evaluare. Înregistrarea audio sau video a ședințelor în care este evaluat judecătorul poate avea loc doar cu permisiunea colegiului, în pofida faptului că este publică.

Cu referire la procesul nemijlocit de evaluare, acesta se va desfășura în două etape: **evaluarea integrității și a stilului de viață** (*se va considera că judecătorul a promovat evaluarea integrității dacă pentru acesta au votat cel puțin 2/3 din membrii colegiului de evaluare cu drept de vot, inclusiv cel puțin 2 membri desemnați de către organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova implicați în reforma sectorului justiției*) și **evaluarea activității profesionale și a calităților personale a candidaților care au promovat etapa de evaluare a integrității** (*în cadrul acesteia fiecărui judecător i se acordă un punctaj în modul stabilit de Regulamentul Comisiei de evaluare*). În urma evaluării judecătorului Curții Supreme de Justiție va fi întocmit un raport prin care se va constata faptul că judecătorul a promovat sau nu evaluarea (raportul prin care se va constata că judecătorul nu a promovat evaluarea constituie temei juridic pentru transferul judecătorului de la Curtea Supremă de Justiție la o altă instanță judecătorească inferioară, dar dacă va refuza transferul, acesta are dreptul la demisie).

În situația în care judecătorul nu a promovat evaluarea, din ziua în care i-a fost comunicat raportul, nu va putea participa la examinarea cauzelor și adoptarea hotărârilor Curții Supreme de Justiție, iar pînă la transfer sau demisie, remunerația lui va fi diminuată cu 50%.

Cu referire la evaluare, judecătorul care nu a promovat-o va putea să conteste rezultatele acesteia la celălalt colegiu de evaluare din cadrul Comisiei. Colegiul sesizat cu examinarea contestației judecătorului Curții va realiza o evaluare proprie a contestatorului. Raportul de evaluare al celui de-al doilea colegiu, la fel poate fi contestat de către judecător la Consiliul Superior al Magistraturii. Consiliul Superior al Magistraturii, la rîndul său poate respinge propunerea din raportul de evaluare în cazul în care constată că raportul conține vicii sau erori de natură să schimbe concluzia din raport. Hotărîrea Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Comisiei de evaluare, care va examina cele constatate de Consiliu.

În situația în care Consiliul Superior al Magistraturii nu respinge propunerea din raportul de evaluare în termen de 14 zile, atunci această atribuție îi revine Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii care va propune Președintelui Republicii Moldova transferarea judecătorului sau, la solicitarea ultimului, demisia.

Raporturile de evaluare ale judecătorilor Curții Supreme de Justiție prin care se constată că acestea nu au promovat evaluarea se vor înainta în adresa Consiliului Superior al Magistraturii, care va propune acestora transferul în oricare din funcțiile vacante de judecător din alte instanțe judecătorești, în ordinea descrescătoare a vechimii în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Dacă aceștia nu sunt de acord cu transferul propus, ei au dreptul la demisie. Dacă în termenul prevăzut judecătorii vizați nu optează expres nici pentru transfer, nici pentru demisie, Consiliul Superior al Magistraturii îi va transfera într-o funcție vacantă de judecător în altă instanță judecătorească, fără consimțămîntul acestora.

Trebuie de precizat că, similar cazului cu raportul contestat, Consiliul Superior al Magistraturii poate să nu fie de acord cu concluziile raportului de evaluare și să emită o hotărîre prin care să respingă propunerile din raport, cu indicarea viciilor sau erorilor de natură să schimbe concluzia din raport. În cazul în care, urmare a examinării celor indicate de Consiliu, se transmite repetat raportul prin care se constată faptul că judecătorul Curții Supreme de Justiție nu a promovat evaluarea, iar Consiliul Superior

al Magistraturii nu adoptă hotărârea în termen de 14 zile, atunci această atribuție îi revine Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii care va propune Președintelui Republicii Moldova transferarea judecătorului sau, la solicitarea ultimului, demisia.

Urmînd rigorile constituționale cu privire la judecătorii Curții Supreme de Justiție, proiectul de lege nu devizaă de la acestea și instituie regula potrivit căreia, Consiliul Superior al Magistraturii propune Parlamentului demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție. O noutate legislativă, în acest sens, apare în situația în care Parlamentul nu adoptă într-un termen de 15 zile hotărârea de demisie a judecătorului Curții Supreme de Justiție, atunci Președintele Parlamentului, prin hotărârea proprie, acceptă demisia judecătorului Curții Supreme de Justiție.

O altă trăsătură a proiectului constă în aceea că, judecătorul care a demisionat după intrarea în vigoare a respectivei legi sau pînă la evaluarea sa, nu va putea candida timp de 10 ani la funcția de judecător.

III. Organizarea și desfășurarea concursului pentru o eventuală suplinire a posturilor vacante de judecător la Curtea Supremă de Justiție ca urmare a reorganizării acesteia

Prin intermediul proiectului s-a anticipat și situația cînd, urmare a evaluării judecătorilor Curții Supreme de Justiție existenți la moment, nu va fi complinit numărul de 17 locuri. În acest caz, Comisia de evaluare va organiza un concurs pentru suplinirea locurilor date la care vor participa candidații care au o vechime în funcția de judecător de cel puțin 10 ani la data expirării perioadei de depunere a cererilor de participare la concurs și care nu au fost evaluați anterior conform procedurii prevăzute de prezentul proiect (prin aceasta evitîndu-se situațiile cînd judecătorii Curții Supreme de Justiție care nu au promovat examinarea să mai poată avea o oportunitate de a accede la instanța supremă). Candidații care vor participa la concurs vor fi selectați de către colegiul de evaluare dacă vor promova verificarea integrității și a stilului de viață, precum și dacă obțin punctajul minim stabilit de către Comisia de evaluare .

În urma desfășurării concursului, pentru fiecare candidat va fi întocmit un raport motivat cu mențiunea dacă este sau nu propus Consiliului Superior al Magistraturii pentru a fi promovat în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. Raportul în cauză va putea fi contestat într-un mod similar cu cel prevăzut pentru raportul de evaluare al judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

De asemenea proiectul își propune drept scop evaluarea în aceleași condiții și președinții curților de apel și a judecătorilor, precum și a vicepreședinților curților de apel și a judecătorilor Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat. Suplimentar criteriilor de evaluare, Comisia de evaluare va evalua și abilitățile de management ale acestora.

IV. Evaluarea procurorilor.

În același timp, proiectul vine să reglementeze și selectarea procurorilor care vor activa în cadrul Procuraturii Anticorupție după modificarea competențelor materiale. Aceștia vor fi supuși evaluării de către aceeași Comisie de evaluare similar procedurii de evaluare ca în cazul judecătorilor Curții Supreme de Justiție.

Potrivit legislației Republicii Moldova procurorii nu dispun de aceleași garanții constituționale ca ale judecătorilor. Din această perspectivă, ca urmare a scopului propus de proiectul de lege, în cazul nepromovării evaluării de către procurori, aceștia vor avea dreptul la demisie sau în caz contrar, raportul Comisiei de evaluare va

constitui temei în baza căruia Consiliul Superior al Procurorilor va propune Procurorului General, eliberarea din funcție a procurorului care nu a promovat evaluare.

Similar judecătorilor, în situația în care procurorul nu a promovat evaluarea, din ziua în care i-a fost comunicat raportul, nu va putea emite acte în calitate de procuror, iar pînă la examinarea contestației sau demisie, remunerația lui va fi diminuată cu 50% din salariu.

Proiectul își propune de a fi evaluați de către aceeași Comisie de evaluare și Procurorul General și adjuncții săi, și procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturilor de circumscripție și procuraturilor teritoriale, precum și adjuncții procurorilor-șefi ai Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, procuraturilor de circumscripție și procuraturilor teritoriale Chișinău, Bălți, Cahul și Comrat. Suplimentar criteriilor de evaluare, Comisia de evaluare va evalua și abilitățile de management ale acestora.

V. Modificări ale altor acte normative

- Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească

Reieșind din faptul că în cadrul Curții Supreme de Justiție, după reorganizare, nu vor mai exista colegii ci doar complete din cel puțin 3 judecători, se propun modificări la art. 16 alin. (2) și (2¹) prin care se vor exclude referințele la colegii și la art. 43, unde va fi prevăzută modalitatea de constituire a completelor.

Totodată, se propune completarea legii cu articolele 43¹ - 43³, în care vor fi reglementate atribuțiile revizuite ale Curții Supreme de Justiție, ale președintelui acesteia și ale Plenului Curții Supreme de Justiție.

- Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție se propune a fi abrogată (ca urmare a faptului că prevederile referitoare la Curtea Supremă de Justiție vor migra în cuprinsul altor acte normative).

- Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003

La art. 85 alin. (1) se propune excluderea scutirii de taxa de stat pentru reclamanții în acțiunile privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate în procese civile anterioare, indiferent de calitatea procesuală în respectivele procese, astfel încît să se asigure o disciplinare a participanților în procesul judiciar, care ar trebui să solicite încasarea acestor cheltuieli cu ocazia examinării cauzelor respective și nu să solicite pe calea unei acțiuni separate recuperarea lor, prin aceasta încărcînd suplimentar instanțele de judecată.

La art. 430 se propune o redacție nouă a acestuia, prin excluderea dreptului martorului, expertului, specialistului, interpretului și reprezentantului, de a declara recurs cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine. Soluția dată este generată de faptul că se dorește o degrevare maximal posibilă a Curții Supreme de Justiție de soluționarea unor litigii ne semnificative/de o importanță scăzută.

La art. 432 se propune o revizuire a temeiurilor pentru declararea recursului care vor fi următoarele: **1.** interpretarea legii din hotărîrea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție (aceasta constituind o versiune evoluată a prevederii actuale de la alin. (2) lit. c)); **2.** prin admiterea recursului se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție (temei care va asigura realizarea atribuției Curții Supreme de Justiție de a crea și modifica practica

judiciară de referință, precum și de a uniformiza practica judiciară a tuturor instanțelor judecătorești); **3.** normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat, iar acest fapt a determinat o soluție greșită (temei ce urmează să însumeze într-o formulă mai sintetică prevederile alin. (2) lit. a) și b)); **4.** hotărârea vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; **5.** hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

La art. 433 se propune o completare a temeiurilor pentru declararea inadmisibilității recursului cu încă 2: **1.** recursul în mod evident nu are nicio șansă de succes și **2.** problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței.

Prin intermediul proiectului se propune și o redacție a art. 441-442. Astfel se propune excluderea cerinței ca inadmisibilitatea recursului să fie decisă în mod unanim de membrii completului (prin această modificare asigurându-se o triere mai drastică a cererilor de recurs recepționate). Dacă consideră că la această etapă pot adopta una din deciziile prevăzute de art.445, completul din 3 judecători, fără a emite o încheiere separată privind admisibilitatea recursului, vor putea să adopte o hotărâre cu privire la admisibilitatea și temeinicia recursului. Ulterior admiterii recursului, un complet din 3 judecători va examina temeinicia recursului. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin încheiere motivată adoptată prin vot unanim, ca hotărârea asupra recursului să fie adoptată de un complet din 5 judecători. În speță plenul Curții Supreme de Justiție va putea decide ca hotărârea asupra recursului considerat admisibil să fie adoptată de un complet din 9 judecători.

Cu titlu de nouitate legislativă, art. 445 se completează cu un alineat nou care va preciza că, în situația în care recursul este admis în temeiul faptului că hotărârea este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, completul de judecată va emite o încheiere interlocutorie motivată, pe care o expediază inspecției judiciare pentru verificarea faptului dacă a fost comisă o abatere disciplinară în speță.

Mai mult ca atât, o nouitate importantă constituie reglementarea procedurii de declarare și examinare a recursului în interesul legii (Capitolul XXXX). Hotărârile emise pe marginea recursului în interesul legii vor fi obligatorii pentru toate instanțele judecătorești din momentul pronunțării, care nu va avea efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărâre judecătorească irevocabilă și nici asupra situației părților din cauzele din care reies.

- *Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003*

Se propune completarea codului cu art. 7¹ ce va reglementa ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul procesului penal, prin aceasta asigurându-se executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 2/2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate).

De asemenea, proiectul vine cu o redistribuire a competenței în materie de efectuare a urmăririi penale între organul de urmărire penală al Centrului Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale (conform proiectului Procuratura pentru Cauze Speciale). Astfel, se propune ca urmărirea pe cauzele legate de comiterea infracțiunilor de spălarea a banilor (art. 243 CP) și finanțării terorismului (art. 279 CP) să fie exercitată de către Procuratura pentru Cauze Speciale, iar pe cauzele legate de îmbogățirea ilicită

(art. 330² CP) – de către Procuratura Anticorupție.

Totodată, proiectul propune o redacție nouă a art. 270¹, care va stabili listă revizuită de persoane în privința cărora Procuratura Anticorupție va exercita urmărirea penală în cazul infracțiunilor prevăzute la art.181¹, 181², 242¹, 242², 324–329, 330², 332–335 din Codul penal.

A fost revizuită prevederea legală de la art. 421 ce reglementa cercul de persoane care pot declara recurs.

Art. 427 va prevedea o listă nouă de temeiuri pentru recurs.

Prin intermediul proiectului se propune redarea într-o redacție nouă a art. 433-435, ce reglementează procedura judecării recursului, judecarea nemijlocită a acestuia și deciziile posibile de adoptat de către Curte.

O procedură parțial modificată o va avea și judecarea recursului în interesul legii, care nu se va mai realiza de Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, ci de un complet de 5 sau 9 judecători.

- *Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018*

Prin intermediul proiectului se propune trecerea din competența Curții de apel Chișinău în cea a Curții Supreme de Justiție a acțiunilor privind contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și a Consiliului Superior al Procurorilor. Totodată, Curtea Supremă de Justiție va examina și acțiunile în contencios administrativ privind contestarea hotărârilor Parlamentului și a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului care nu sunt susceptibile de contestare la Curtea Constituțională.

În mod similar cu celelalte coduri modificate prin prezentul proiect, se propune de a include în prevederile Codului administrativ temeiurile de recurs și cele pentru declararea acestuia ca inadmisibil, precum și a celor ce stabilesc tipurile de decizii pe care le poate adopta instanța de recurs.

Mai mult ca atât, o noutate importantă constituie reglementarea procedurii de declarare și examinare a recursului în interesul legii (Capitolul V¹). Hotărârile emise pe marginea recursului în interesul legii vor fi obligatorii pentru toate instanțele judecătorești din momentul pronunțării, care nu va avea efect asupra cauzelor deja soluționate prin hotărâre judecătorească irevocabilă și nici asupra situației părților din cauzele din care reies.

- *Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului*

Articolul 11 se completează cu prevederi mai desfășurate privind numirea în funcție a judecătorului Curții Supreme de Justiție, care sunt preluate din Legea nr. 789/1996 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, ce se propune a fi abrogată.

- *Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii*

Prin intermediul proiectului se propune o extindere a numărului de membri ai Consiliului de la 12 la 15, totodată reglementându-se o procedură perfecționată de selectare de către Parlament a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii din rîndul profesorilor de drept titulari, precum și de către Adunarea Generală a Judecătorilor din rîndul judecătorilor. Cei 3 membri noi care se propun a fi incluși în componența Consiliului Superior al Magistraturii prin proiect, urmează a fi aleși după cum urmează: 2 membri de către Guvern din rîndul profesorilor de drept titulari prin concurs public și 1 membru de către Președinția Republicii Moldova din rîndul profesorilor de drept titulari prin concurs public.

- ***Dispoziții finale și tranzitorii:***

În cuprinsul Titlului III Capitolul II articolul VII din proiect alături de prevederile ce stabilesc momentul intrării în vigoare a actului normativ este reglementată și soarta cauzelor pendinte în procedura contenciosului administrativ, civile și penale.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor proiectului necesită cheltuieli financiare din bugetul de stat pentru remunerarea noilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

Cu referire la retribuția membrilor Comisiei de evaluare pentru perioada activității aceștia vor fi remunerați lunar a câte un salariul al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechimea în muncă în funcția de judecător de până la 16 ani. Sursele financiare necesare implementării proiectului în partea ce ține de remunerarea membrilor Comisiei de evaluare vor fi finanțate de partenerii de dezvoltare a Republicii Moldova.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de Lege cu privire la reformarea Curții Supreme de Justiție și organelor procuraturii necesită aprobarea Regulamentului Comisiei de evaluare în care vor fi reglementate inclusiv indicatorii și metodologia de evaluare a persoanelor supuse evaluării.

Ministru

Olesea STAMATE